

De bijzondere en tragische redding van een Deventer oorlogsvondeling

Ronald Straalman en zijn vrouw Karin bij het graf van Straalmans oud-oom, die in de oorlog is gesneuveld en voor wie een struikelsteen wordt gelegd. © Kevin Hagens

Door Martijn Ubels

Ze werd doelbewust ter vondeling gelegd en overleefde zo de oorlog. Simone Aslivni (80) uit Israël was er 29 september 2019 bij toen bij aan de Jan Steenstraat in Deventer een struikelsteen kwam, als eerbetoon aan haar redders.

Als pasgeboren Joodse baby werd ze in de oorlog ter vondeling gelegd langs de IJssel. Simone Aslivni woonachtig in Israël keerde terug naar de Jan Steenstraat in Deventer. Het adres waar ‘ome Wim en tante Lies’ haar liefdevol opvingen, onder de schuilnaam Louise door de oorlog loodsten en waar als eerbetoon aan het verzet-stel een struikelsteen wordt gelegd.

Ze beseft dat ze zonder ome Wim en tante Lies, zoals Aslivni haar adoptieouders noemt, de oorlog misschien niet had

overleefd. „*Ome Wim en tante Lies hebben zó veel voor mij gedaan en zo veel risico's genomen, ik ben hen eeuwig dankbaar*”, zegt ze vanuit Israël. Ze keerde terug op het Deventer adres, waar ze ruim 80 jaar geleden door een bijzonder verhaal terecht kwam.

In een kinderwagen

Op maandagavond 21 september 1942 laat Jan Willem Gerritsen - ome Wim - de hond uit langs de IJssel. De hond slaat aan na een wonderlijke ontdekking. Langs de IJssel staat een kinderwagen, met een baby erin. Ome Wim bedenkt zich niet, neemt de kinderwagen mee en neemt de kleine Simone in huis.

Ome Wim en tante Lies hebben zó veel voor mij gedaan en zo veel risico's genomen, ik ben hen eeuwig dankbaar
Simone Aslivni

Jan Willem Gerritsen afgevoerd naar Duitsland

In mei 1944 is Jan Willem Gerritsen al afgevoerd naar Duitsland, waar hij zijn verzetsdaden moet bekopen met de dood. Pas 39 jaar. Hij overlijdt eind april 1945 in het kamp, als zijn thuisstad feestviert. „*Dat maakt het helemaal wrang*”, zegt Ronald Straalman. De Deventenaar is gefascineerd door de verzetsdaden van zijn oudoom [oom van vader of moeder] en het verhaal rond Simone.

De vondst van het Joodse meisje bleek geregisseerd door het verzet in Deventer. „*Mijn oudoom zat bij die groep. Hij was ambtenaar van de burgerlijke stand bij de gemeente Deventer. Bij 'de kinderwagen' speelden diverse partijen mee. Gemeente, politie, het was één complot. Via het gerecht werd het een officiële adoptie. Mijn oudoom en oud-tante waren kinderloos, voor hen was de baby heel welkom.*”

„Het moet voor tante Lies verschrikkelijk zijn geweest dat ze bijna tegelijk het nieuws kreeg dat haar man was overleden en de baby terugging naar de echte ouders. Ze snapte dat wel, maar ineens zat ze alleen thuis.” Lies overleed in 1989 en had na de oorlog geregeld contact met Simone. In de familie Straalman werd nooit echt over de oorlog en de vondeling gesproken. Straalman en een oom uit Drenthe reconstrueerden het verhaal vooral aan de hand van documenten.

Gescheiden van elkaar

Simone, haar broer, zus en biologische ouders overleefden de oorlog, gescheiden van elkaar ondergedoken. Simone: *„Ik herinner me weinig van de tijd bij oom Wim en tante Lies. Maar dat is wel een belangrijke periode voor een kind en drie jaar is best lang.”*

Simone wilde er per se bij zijn en nam haar man, zoon en kleinzoon mee. Ze ging na de oorlog meermaals bij tante Lies logeren. *„Ook met mijn kinderen ben er ik nog geweest.”* Ze verwacht een emotionele dag. Met ook een bezoek aan het graf van ome Wim en tante Lies op de erebegraafplaats in Loenen en dat van haar echte ouders op de Joodse begraafplaats in Hilversum. *„Voor oom Wim en tante Lies móest ik persoonlijk bij de steenlegging aanwezig zijn. Dat is het minste dat ik kon terugdoen.”*

Bron: De Stentor